

[כד וכו' יין נסך] עליה, שכרה מותר: (9)

גמרא

כאמור במשנתינו, גזרו חכמים לאסור בהנאה שכר עבודת יין נסך.

ומקשה הגמרא: מאי טעמא שכרו אסור? כלומר, מדוע גזרו חכמים לאסור שכר יין נסך יותר משאר איסורי הנאה? (10)

ברם, אם שכרו הגוי לעשות עמו מלאכה אחרת, כגון להעביר לו כדי שמן, אף על פי שאמר לו העבר לי חבית של יין נסך ממקום למקום, שכרו מותר. (7)

וכן, גוי השוכר את החמור של היהודי, על מנת להביא עליה יין נסך, שכרה, היינו מה שקיבל היהודי בעד החמור, אסור בהנאה. לפי שהוא שכר הובלת יין נסך. (8)

אבל אם שכר הגוי את החמור כדי לישב עליה, אף על פי שהניח עובד כוכבים לגינו

זה שכרו מותר, חוץ מהפרוטה שקיבל בעד חבית היין. ברם, אם אמר לו, "העבר לי מאה חביות במאה פרוטות", והיתה חבית של יין נסך ביניהן, שכרו אסור. כיון שקבלנות היא, כל השכר מתיחס לכל אחת מהחביות. נמצא שכל מאה הפרוטות הן שכר העברת חבית יין הנסך. (על פי הרמב"ן). ויש שפרשו, שאפשר שחבית זו היא שגרמה את כל השכר, שאם היה מסרב להעבירה, לא היה שוכרו כלל. (הרשב"א והר"ן). ועיין עוד באור שמח (מאכלות אסורות פרק יג' הל' יח').

8. רבינו יונה מפרש, שהתחדש בבבא זו, שגם במקום שלא עשה בעצמו מלאכה ביין נסך, אלא חמורו הוא שעשה בו מלאכה, בכל זאת שכרו אסור.

9. הגמרא (לקמן סה' א') מבארת, שהתחדש בסיפא, שאף על פי שדרך הרוכב להניח את כד יינו על החמור, מכל מקום, כיון שאם לא יניח, ודאי אינו מנכה לו מן השכירות, נמצא ששכר החמור אינו על הנחת הכד, לכן שכרו מותר. ועיין עוד בתפארת ישראל.

10. באור הגמרא על פי התוספות (ד"ה מאי טעמא). ולשיטתו, כבר מתחילה ידענו שהאיסור

לאוסרו לגמרי לכל העולם.

שיטה שלישית מצאנו בדברי הב"ח (יו"ד ריש סימן קל"ג), הלומד בדעת הטור, שגדר הקנס בשכר יין נסך, הוא בדיוק כמו במכירת יין נסך, וכשם שבמכירת יין נסך אם נתן הגוי למוכר את הכסף, ואחר כך נטל את היין, הכסף אסור בהנאה לכל העולם, ואם נטל את היין ואחר כך נתן את הכסף, אינו אסור אלא למוכר, ומותר לשאר העולם, כך הדין גם בשכר יין נסך, שאם נתן הגוי את שכרו מתחילה ואחר כך עשה לו מלאכה, שכרו אסור לעצמו, ומותר לישראל אחר, ואם עשה מלאכה ואחר כך קיבל את השכר, שכרו אסור לכל העולם.

אבל הפוסקים חלקו עליו (עיין ש"ך שם סק"א), וסברו שאין לחלק בין הקדים שכרו לפעולתו, לבין הקדים פעולתו לשכרו, ובכל מקרה שכרו אסור לכל העולם.

7. אביי (לקמן סה' א') העמיד את המשנה באופן ששכרו ליום עבודה בכדי שמן, ולעת ערב, אמר לו העבר לי כד יין. ובמקרה זה, כיון שכבר התחייב לשלם לו שכר עבודתו קודם לכן, שכרו מותר.

ורבא (שם), העמיד את המשנה כגון שאמר לו הגוי, העבר לי מאה חביות, כל חבית בפרוטה, נמצא שכר כל חבית לעצמו. ובמקרה